

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.5.7.2024

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na wystąpienie Pana Rzecznika z 11 lipca 2024 r. (sygn. XI.543.445.2024.JK)¹ dotyczące *dostosowania systemu wsparcia uchodźców z Ukrainy do potrzeb osób należących do grup wrażliwych, w szczególności osób z niepełnosprawnością, osób z problemami zdrowotnymi, osób starszych, Romów i Romek oraz osób, które doświadczyły naruszeń prawa międzynarodowego*, uprzejmie przedstawiam informacje pozostające w zakresie właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz przekazane w sprawie przez Ministra Zdrowia, a także Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Na wstępie pragnę zapewnić Pana Rzecznika, że Rząd Rzeczypospolitej Polskiej (RP) konsekwentnie podejmuje wielosektorowe działania, które od dnia wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie umożliwiają udzielenie pomocy każdemu, uciekającemu przed wojną, kto się o nią zwróci.

Rząd RP wprowadził szereg rozwiązań pomocowych, które w równym stopniu dotyczą wszystkich osób, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.² Na mocy ww. ustawy wszyscy uchodźcy wojenni z Ukrainy posiadają takie same uprawnienia, jak i obowiązki. Ustawa pomocowa nie dyskryminuje żadnej grupy osób i wszystkich traktuje równo, bez względu na pochodzenie, wiek czy stan zdrowia. Powyższe działania obejmują m.in. pomoc finansową, wsparcie w uzyskaniu numeru PESEL i zakwaterowaniu, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc medyczną i socjalną oraz wsparcie we włączeniu do systemu edukacji.

Odnosząc się szerzej do jednej z wymienionych w wystąpieniu grup uchodźców, tj. Romów i Romek, pragnę podkreślić, że – jak wskazano powyżej – Romowie, będący uchodźcami wojennymi z Ukrainy, posiadają takie same prawa i obowiązki, jak pozostali uchodźcy.

Wojewodowie współpracują z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz wszystkich uchodźców wojennych wymagających szczególnego wsparcia, w tym

¹ Przekazane, według kompetencji, pismem Pana Grzegorza Karpińskiego, Sekretarza Stanu, Zastępcy Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z 15 lipca 2024 r. (sygn. BPRM.5234.2.13.2024).

² Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm., dalej: „ustawa pomocowa”.

również Romów i Romek, w celu wyrównywania szans ww. osób, a także rozwiązywania problemów, które w przeważającej liczbie przypadków mają swoją genezę w sposobie funkcjonowania na Ukrainie, jeszcze przed przybyciem na terytorium RP.

Dodatkowo, organizacje pozarządowe wielokrotnie były proszone o zgłaszanie wojewodom konkretnych niepokojących zdarzeń, w celu rozpoznania sytuacji i podjęcia stosownych działań. Każdy taki sygnał jest badany przez właściwego miejscowo wojewodę, a problem – w przypadku rzeczywistego potwierdzenia jego występowania – jest rozwiązywany najczęściej na szczeblu wojewódzkim.

W tym miejscu warto nadmienić, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA), już w 2022 r. podjęło stosowne działania na rzecz rozwiązywania ewentualnych problemów wśród grup uchodźców różnego pochodzenia etnicznego. Powyższe nastąpiło w reakcji na informacje przekazywane przez *Pełnomocników wojewodów ds. mniejszości narodowych i etnicznych*³, którzy czerpali wiedzę o pojawiających się problemach od pracowników służb wojewódzkich odpowiedzialnych za organizację pomocy dla osób pochodzenia romskiego⁴.

Przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym *Pełnomocnicy wojewodów*, po uzyskaniu informacji o problemach wśród uchodźców, przekazywali odpowiednim służbom kontakt oraz ułatwiali współpracę z organizacjami romskimi, natomiast organizacjom romskim – informacje dotyczące dostępnych możliwości wsparcia, adresy punktów kontaktowych, wprowadzanych zmian w obowiązujących przepisach prawa. Ponadto, *Pełnomocnicy wojewodów* działają na rzecz ułatwienia kontaktów organizacjom zrzeszającym Romów i Romki z funkcjonującymi w Polsce agendami odpowiedzialnymi za organizację wsparcia dla uchodźców.

Zarówno *Pełnomocnicy wojewodów*, jak i przedstawiciele romskich organizacji społecznych zauważyli, że jednym z istotnych problemów jest fakt, iż uchodźcy pochodzenia romskiego nieufnie odnoszą się do informacji przekazywanych przez wolontariuszy. Umożliwienie ww. grupie osób kontaktu z Polakami pochodzenia romskiego bardzo ułatwia współpracę i „uwiarygadnia” informacje przekazywane przez wolontariuszy i punkty recepcyjne.

Obowiązujące w omawianym obszarze przepisy prawa ulegają zmianom, stosownie do aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej uchodźców przybyłych do Polski, rozwoju sytuacji międzynarodowej, a także możliwości finansowych państwa. W tym miejscu warto nadmienić, że w toku prac nad nowelizacją *ustawy pomocowej*, zmiany przepisów prawa zostały wypracowane podczas szerokich konsultacji społecznych z organizacjami, wspierającymi uchodźców. Uzgodnienia miały miejsce m.in. podczas spotkania w MSWiA, w którym uczestniczyli

³ Dalej: „*Pełnomocnicy wojewodów*”.

⁴ Problemy zgłoszono jedynie w dwóch województwach: podkarpackim i małopolskim.

przedstawiciele międzynarodowych i polskich organizacji pozarządowych (ponad 40 organizacji), ambasady Ukrainy i innych resortów. Do proponowanych rozwiązań odniosła się także Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, która zaopiniowała je pozytywnie.

Dodatkowo chciałbym podkreślić, że MSWiA jest otwarte na dialog i dalsze konstruktywne propozycje zmian do *ustawy pomocowej*, możliwe do sfinansowania w ramach Funduszu Pomocy.

Jednym z celów ostatniej nowelizacji *ustawy pomocowej*, która weszła w życie 1 lipca 2024 r.⁵, było m.in. zmobilizowanie obywateli Ukrainy, szczególnie tych, którzy już od 2 lat mieszkają na terytorium RP, do aktywizacji zawodowej oraz w miarę możliwości do ich samodzielnego funkcjonowania.

Ustawa pomocowa, w brzmieniu obowiązującym po 1 lipca 2024 r., gwarantuje utrzymanie bezpłatnego wsparcia dla osób, których sytuacja jest na tyle trudna, że jego pozbawienie prowadziłoby do wykluczenia społecznego. W związku z faktem, że nie było możliwe wskazanie w omawianej ustawie wszystkich okoliczności, które mogłyby utrudniać obywatelom Ukrainy proces usamodzielniania się, pomimo wielu wątpliwości, pozostawiono ogólną przesłankę znajdowania się w trudnej sytuacji życiowej, uniemożliwiającej udział w kosztach pomocy. Przepisy ww. ustawy celowo nie przewidują stosowania żadnych określonych procedur administracyjnych, ani wywiadów środowiskowych przy ocenie spełnienia przesłanek do zwolnienia z partycypacji w kosztach pomocy, dając możliwość wypracowania wojewodom mechanizmów adekwatnych do okoliczności.

Ponadto, na gruncie znowelizowanej *ustawy pomocowej*, umożliwiono wojewodom podpisywanie umów z organizacjami pożytku publicznego, które zapewniają zakwaterowanie wyłącznie dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz osób starszych w ośrodkach poniżej 10 osób. Powyższe alternatywne rozwiązanie wychodzące naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom ww. grupy uchodźców, zostało wypracowane w toku konsultacji społecznych z organizacjami, wspierającymi najbardziej potrzebujące osoby.

Zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym obywatele Ukrainy, którzy nadal wymagają wsparcia, mogą zgłaszać się do właściwego miejscowo wojewody, który udzieli im pomocy na zasadach określonych w art. 12 ww. ustawy, wskazując wolne miejsce w obiekcie zbiorowego zakwaterowania, dostosowanym do potrzeb danego uchodźcy. Na terenie kraju funkcjonują różnego rodzaju miejsca zakwaterowania, w tym obiekty przeznaczone np. dla grup uchodźców

⁵ Wprowadzona ustawą z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 854).

wymagających specjalnych warunków. Wniosek w sprawie zakwaterowania powinien być składany bezpośrednio do urzędu wojewódzkiego.

Kolejnym zagadnieniem poruszonym przez Pana Rzecznika w wystąpieniu jest kwestia braku zaświadczeń lub innego rodzaju potwierdzenia faktu przekroczenia granicy przez obywateli Ukrainy po 24 lutego 2022 r., w sytuacji, gdy ww. osoby nie posiadały ważnego dokumentu podróży. Odnosząc się do wskazanej problematyki, należy wyjaśnić, w oparciu o informacje uzyskane z Komendy Głównej Straży Granicznej (SG), że w zakresie właściwości ww. formacji, kwestię udzielania informacji z zakresu ruchu granicznego, w tym danych dotyczących przekroczenia granicy przez konkretne osoby, reguluje art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o *Straży Granicznej*⁶, który wskazuje, iż *do zadań Straży Granicznej należy (...) przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych, z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich sądom, prokuratorom, organom administracji publicznej i innym organom państwowym, uprawnionym do ich otrzymania na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań*. Sposób i tryb udostępniania przez SG uprawnionym organom państwowym ww. informacji, reguluje wydane przez Komendanta Głównego SG w dniu 23 sierpnia 2019 r. zarządzenie nr 57 w sprawie *udostępniania przez Straż Graniczną uprawnionym organom państwowym informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego oraz zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji*⁷. W tym miejscu wymaga podkreślenia, że informacje, jakimi dysponuje SG, ze swej istoty, nie mogą stanowić źródła wiedzy powszechnie dostępnej, a jedynie służą realizacji ustawowych zadań formacji.

Wymienione akty prawne przewidują możliwość uzyskania ww. danych przez organy uprawnione, tj. m.in. sądy, prokuratury, organy administracji publicznej, na podstawie odrębnych ustaw i wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji swoich zadań. Obowiązujące przepisy prawa nie przewidują natomiast możliwości wnioskowania indywidualnych osób o uzyskanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, czy też zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji.

W kontekście powyższego, należy wskazać, że *ustawa pomocowa* – w toku realizacji zadań wynikających z ww. ustawy – nie przewiduje możliwości pozyskiwania przez organy administracji publicznej informacji od SG na temat przekroczeń granicy państwowej przez obywateli Ukrainy. Co więcej, wskazanego wymogu nie przewidują również przepisy decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. *stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców*

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 915, z późn. zm.

⁷ Dz. Urz. KGSG poz. 59.

z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony⁸. W tym miejscu zasadne jest odwołanie się do elastyczności, jaką zaleca Komisja Europejska⁹, przy ocenie dowodów potwierdzających prawo do tymczasowej ochrony zarówno w kontekście rodzaju omawianych dokumentów, jak również ich jakości. Istnienie szerokiego i otwartego katalogu dowodów, które organ może uznać za wystarczające do wykazania m.in. faktu zamieszkiwania na Ukrainie przed przyjazdem do państwa Unii Europejskiej (UE) w wyniku konfliktu zbrojnego, w opinii MSWiA nie przemawia za wprowadzaniem nowych regulacji w omawianym zakresie, wpływających na dodatkowe zadania SG.

Należy mieć również na uwadze art. 97 ustawy pomocowej, który reguluje kwestię włączenia danych gromadzonych przez SG w rejestrze obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi, do krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, który prowadzi Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Podmioty, którym Komendant Główny SG udostępnia dane w oparciu o wspomnianą podstawę prawną to:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w celu ustalenia prawa do świadczeń, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2-4 ustawy pomocowej oraz dofinansowania, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy pomocowej;
- wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast za pośrednictwem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – w celu ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy pomocowej;
- wojewodowie – w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹⁰.

W tym miejscu warto zauważyć, że charakter przyjętych rozwiązań prawnych, zarówno krajowych, jak i unijnych, jest uzasadniony przede wszystkim rodzajem informacji, które mają być udostępniane. Powyższe wynika w szczególności z art. 23 ust. 1 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/6794 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)¹¹, który wskazuje na zasadność ograniczenia dostępu do przedmiotowych informacji

⁸ Dz. Urz. UE L Nr 71 poz. 1.

⁹ Komunikat Komisji w sprawie wytycznych operacyjnych dotyczących wykonania decyzji wykonawczej Rady 2022/382 stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (2022/C 123 I/01)

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 323.

¹¹ Dz. Urz. UE L Nr 119 poz. 1, z późn. zm.

z uwagi na konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych zadań organu publicznego, w tym przypadku SG.

W kontekście dalszej podróży uchodźców z Ukrainy do innych państw członkowskich UE, należy zauważyć, że Komendant Główny SG pełni również funkcję krajowego punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 27 dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami¹². Krajowy punkt kontaktowy został ustanowiony do celów wymiany z właściwymi organami innych państw członkowskich UE, informacji dotyczących osób korzystających z ochrony czasowej na terytorium Polski. Wobec powyższego, Komisja UE sugeruje również kontakt z władzami ukraińskimi w celu uzyskania wsparcia w ww. zakresie. Państwa członkowskie UE dysponują zatem narzędziami prawnymi na wypadek wątpliwości wobec statusu pobytu obywatela Ukrainy, w tym również kwestii terminu zamieszkiwania w Ukrainie.

Omawiając kwestię skali problemów, wynikających z braku posiadania ważnych dokumentów podróży, należy wskazać, że SG, wychodząc naprzeciw masowej ewakuacji ludności z Ukrainy, wprowadziła szereg wyjątkowych i nieszablonowych rozwiązań dotyczących kontroli granicznej, w szczególności w zakresie szerokiego zastosowania zapisów art. 32 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach¹³, tj. polegających na umożliwianiu osobom niespełniającym warunków wjazdu określonych w kodeksie granicznym Schengen, które w większości przypadków nie posiadały dokumentu podróży, wjazdu na terytorium Polski ze względów humanitarnych.

W uzupełnieniu przytoczonych informacji pragnę nadmienić, że obecnie możliwość uzyskania przez obywateli Ukrainy nowych dokumentów podróży zapewniają władze Ukrainy. Powyższe jest możliwe zarówno w przedstawicielstwach dyplomatycznych Ukrainy, jak również w specjalnie utworzonych dodatkowych, ukraińskich punktach paszportowych działających na terenie wielu państw UE, w tym również w Polsce (w: Warszawie, Gdańsku, Krakowie i Wrocławiu).

Przechodząc do zagadnień związanych z ochroną zdrowia uchodźców wojennych z Ukrainy, pragnę przekazać, stosownie do informacji uzyskanych z Ministerstwa Zdrowia, że zasady udzielania opieki zdrowotnej osobom przybyłym legalnie do Polski po 23 lutego 2022 r. w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy i deklarującym zamiar pozostania na terytorium RP, będącym:

- obywatelami Ukrainy,
- najbliższą rodziną obywatela Ukrainy posiadającego ważną Kartę Polaka,

¹² Dz. U. L Nr 212 poz. 12-23.

¹³ Dz. U. z 2024 r. poz. 769.

- nieposiadającymi obywatelstwa ukraińskiego małżonkami obywatela Ukrainy,
- nieposiadającymi obywatelstwa ukraińskiego małoletnimi dziećmi obywatela Ukrainy,
- nieposiadającymi obywatelstwa ukraińskiego małoletnimi dziećmi małżonka obywatela Ukrainy,

reguluje art. 37 *ustawy pomocowej*. Zgodnie z przywołanym przepisem prawa, obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy, jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium RP obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o *świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*¹⁴, z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia.

Powyższe oznacza, że wymienionym osobom przysługuje prawo do opieki medycznej na takich samych zasadach, jak osobom, które są objęte w Polsce ubezpieczeniem zdrowotnym. Ponadto, opieka medyczna jest zapewniona obywatelom Ukrainy prawie w takim samym zakresie, w jakim przysługuje ona osobom objętym polskim ubezpieczeniem zdrowotnym, z wyłączeniem jedynie prawa do leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej Ministra Zdrowia. Warunkiem uzyskania prawa do opieki medycznej na powyżej opisanych zasadach jest przybycie na terytorium Polski w okresie od 24 lutego 2022 r., w związku z działaniami wojennymi na terytorium Ukrainy, i zadeklarowanie zamiaru pozostania w Polsce. Podstawowym sposobem potwierdzenia, że obywatel Ukrainy spełnia ww. warunek, jest fakt posiadania numeru PESEL ze statusem UKR.

Świadczenia opieki zdrowotnej dla uchodźców z Ukrainy są udzielane przez świadczeniodawców na podstawie umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz przez apteki na podstawie umów na realizację recept, zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia, natomiast produkty lecznicze są podawane przez podmioty realizujące programy polityki zdrowotnej Ministra Zdrowia.

Koszty świadczeń opieki zdrowotnej udzielonych obywatelom Ukrainy są rozliczane ze świadczeniodawcami oraz aptekami przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa udzielanej z części,

¹⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 146.

której dysponentem jest Minister Zdrowia. Szczegółowy tryb i sposób finansowania wymienionych świadczeń jest określony w umowie zawartej między Ministrem Zdrowia a Prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 37 ust. 1b *ustawy pomocowej*, opieka medyczna w zakresie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 ww. ustawy, przysługuje również osobom, które odniosły obrażenia w wyniku działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy, a nie spełniają warunków, o których mowa w art. 2 wskazanej regulacji, oraz nie są uprawnione do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na terytorium Polski na podstawie innych przepisów prawa lub umów międzynarodowych, a które zostały przetransportowane na terytorium Polski w celu udzielania świadczeń opieki zdrowotnej.

Przechodząc do kolejnych zagadnień podniesionych przez Pana Rzecznika, pragnę poinformować, stosownie do stanowiska Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), że zgodnie z art. 29 ust. 1 i 2 *ustawy pomocowej* obywatelowi Ukrainy, przebywającemu na terytorium RP, którego pobyt jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ww. ustawy, i który został wpisany do rejestru PESEL, mogą być przyznawane świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej*.¹⁵

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i dochodowej mogą korzystać ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej, która jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Rolą pomocy społecznej jest zatem w pierwszej kolejności wspieranie osoby (rodziny) w jej wysiłkach zmierzających do zaspokojenia potrzeb bytowych, tak by stała się ona samowystarczalna. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zaś potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Wśród przesłanek umożliwiających uzyskanie pomocy są m. in. niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba.

W celu skorzystania z ww. pomocy obywatel Ukrainy, ubiegający się o świadczenia z pomocy społecznej, składa oświadczenie, że nie jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 3 *ustawy pomocowej*. Uprawnienie do świadczeń pomocy społecznej obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski w związku z działaniami wojennymi, powstaje nie wcześniej niż z chwilą otrzymania numeru PESEL ze statusem UKR, tj. zgodnie z art. 29 *ustawy pomocowej*. Należy jednak

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.

dotatkowo ustalić kiedy powstaje uprawnienie do konkretnego świadczenia danej osoby czy rodziny – powód przyznania świadczeń z pomocy społecznej ustala samodzielnie ośrodek pomocy społecznej po dokonaniu oceny sytuacji wnioskodawcy.

W systemie pomocy społecznej występują różnorodne świadczenia, o charakterze pieniężnym (zasiłki) i niepieniężnym (np. usługi opiekuńcze, pobyt i usługi w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne). Przepisy ustawy o *pomocy społecznej*, wśród świadczeń pieniężnych, przewidują m.in.:

- zasiłek stały – przysługujący osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy;
- zasiłek okresowy – przysługujący w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego;
- zasiłek celowy – może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom i rodzinom, których dochody przekraczają ustawowe kryteria, można przyznać pomoc finansową w formie bezzwrotnego specjalnego zasiłku celowego lub innych świadczeń na zasadach zwrotnych.

Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o *pomocy społecznej* osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Wskazane usługi mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, m.in. opiekę, pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, a także usługi o charakterze gospodarczym (np. zakupy, porządki).

Jednocześnie MRPiPS wskazało, że zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o *pomocy społecznej* osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osoby te kieruje się do domów pomocy społecznej (DPS), po uzyskaniu ich zgody lub zgody

przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o *ochronie zdrowia psychicznego*¹⁶ w pewnych określonych w ww. ustawie okolicznościach organ do spraw pomocy społecznej może wystąpić do sądu właściwego dla miejsca zamieszkania tej osoby z wnioskiem o przyjęcie do domu pomocy społecznej bez jej zgody.

Świadczeń z systemu pomocy społecznej udziela się, co do zasady, na wniosek osoby zainteresowanej. Sytuacja każdej osoby lub rodziny wymagającej wsparcia rozpatrywana jest indywidualnie, a pomoc powinna być dostosowywana do zdiagnozowanych potrzeb wynikających z trudnej sytuacji, w jakiej dana osoba lub rodzina się znajduje. W każdym przypadku, o tym czy dana osoba (rodzina) kwalifikuje się do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej (oraz ich zakresu i formy) decyduje dyrektor (kierownik) ośrodka pomocy społecznej, na podstawie informacji zebranych podczas rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzanego przez pracownika socjalnego. Osobie niezadowolonej z podjętej decyzji przysługuje prawo do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Z kolei osoba i rodzina niezadowolona z działalności ośrodka pomocy społecznej może również złożyć skargę do rady gminy.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uzależnione jest od wysokości dochodu. Kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w *sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej*¹⁷, kryteria dochodowe w pomocy społecznej wynoszą odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł,
- dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Ponadto, zgodnie z art. 32 *ustawy pomocowej*, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium RP, którego pobyt jest uznawany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 wymienionej ustawy, może być zapewniona bezpłatna pomoc psychologiczna.

Natomiast zgodnie z art. 33 *ww. ustawy pomocowej*, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium RP, którego pobyt jest uznawany za legalny, na podstawie art. 2 ust. 1 *ww. ustawy*, może być przyznana pomoc żywnościowa w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

W tym miejscu odnosząc się szerzej do szczególnej grupy uchodźców, jaką są małoletni obywatele Ukrainy należy wskazać, że *ustawa pomocowa* miała na celu

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2123, z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. poz. 1296.

również ustabilizowanie sytuacji prawnej i bytowej małoletnich z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej, ewakuowanych z terenu Ukrainy. Wspomniana regulacja powołała do życia instytucję opiekuna tymczasowego, która była kluczowym rozwiązaniem, mającym na celu zapewnienie opieki faktycznej i prawnej, każdemu dziecku, które znalazło się na terytorium Polski, w związku z atakiem na Ukrainę.

Zgodnie z obecnym brzmieniem *ustawy pomocowej*, dziecko z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun ustanowiony przez władze ukraińskie.

Ponadto, wspólnie z Urzędami Wojewódzkimi oraz Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie MRPiPS monitoruje ośrodki zbiorowego zakwaterowania pod kątem zabezpieczenia indywidualnych potrzeb dzieci, a szczególnie dzieci z niepełnosprawnościami.

Ministerstwo to jest w stałym kontakcie z organizacjami pozarządowymi, Biurem UNICEF¹⁸ ds. Reagowania na Potrzeby Uchodźców w Polsce oraz ukraińskimi władzami na szczeblu rządowym i regionalnym w celu bieżącej wymiany informacji na temat aktualnych potrzeb dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej i możliwości ich realizacji.

Ponadto, pracownicy Departamentu Polityki Demograficznej MRPiPS odbywają wizyty monitorujące w ośrodkach, przekazując wnioski i postulaty dotyczące zabezpieczenia dobrostanu dzieci zarówno władzom ukraińskim, jak i Powiatowym Centrum Pomocy rodzinie, które na bieżąco nadzorują sytuację w ośrodkach pobytu dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej.

Z kolei w nawiązaniu do kwestii niedostosowania obecnie obowiązujących ram prawnych regulujących system wsparcia uchodźców z Ukrainy w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami, z problemami zdrowotnymi lub z ograniczoną mobilnością, uprzejmie informuję, że Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych uczestniczyło w przygotowaniu przepisów art. 34-36 *ustawy pomocowej*, które wprowadziły możliwość przeznaczenia środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – PFRON (art. 34-35) oraz Funduszu Solidarnościowego (art. 36) dla niepełnosprawnych obywateli z Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, na działania na podstawie programów zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą PFRON oraz na działania na podstawie programów Funduszu Solidarnościowego. Od wybuchu rosyjskiej agresji na Ukrainę, Polska udziela wsparcia, jednocześnie skupiając się na ulepszaniu i dostosowywaniu procedur pomocy dla ukraińskich uchodźców. Osoba przybywająca do Polski z terenu Ukrainy, po wskazaniu w punkcie recepcyjnym na granicy o potrzebie zapewnienia wsparcia

¹⁸ Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci.

dostosowanego do szczególnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności jest przekierowywana do ośrodka recepcyjnego-huba prowadzonego przez PFRON. Wskazane punkty są dostosowane do potrzeb osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i stanowią miejsce krótkiego pobytu dla uchodźców.

W związku z sytuacją wojenną na Ukrainie PFRON uruchomił program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością”. Przedmiotowy Program obejmuje wsparciem niepełnosprawnych obywateli z Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, na mocy ustawy pomocowej oraz którzy posiadają dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności, wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności (wymagany jest ww. dokument lub oświadczenie o jego posiadaniu, ewentualnie oświadczenie opiekuna o posiadaniu przez zainteresowaną osobę przedmiotowego dokumentu). Wsparcie z ww. programu można otrzymać w ramach trzech modułów:

- Moduł I - świadczenie na sfinansowanie beneficjentom programu wymaganego udziału własnego w zakupie lub naprawie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie.¹⁹ Samorząd może złożyć zapotrzebowanie na podstawie wniosku/wniosków o świadczenie, który/które otrzymał, ale też może prognozować potrzebną kwotę i o nią wystąpić na podstawie prognozy. Zapotrzebowania samorządów powiatowych na realizację modułu I przyjmowane są w oddziałach terenowych PFRON. Zapotrzebowania składane są w trybie ciągłym. Wzory dokumentów są dostępne w języku polskim i ukraińskim. Dodatkowe informacje są dostępne pod adresem: [Procedury realizacji Modułu I - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych \(pfron.org.pl\)](https://pfron.org.pl).
- Moduł II - finansowanie albo dofinansowanie kosztów poniesionych przez samorządy wojewódzkie, samorządy powiatowe lub samorządy gminne, w związku z uruchomieniem dodatkowego wsparcia dla beneficjentów programu. Nabór wniosków podmiotów uprawnionych do ich składania w module II programu jest prowadzony w trybie ciągłym. Wnioski samorządów wojewódzkich, powiatowych lub gminnych w module II przyjmowane są w oddziałach terenowych PFRON. Pomoc może zostać przyznana w formie finansowania (wówczas nie jest wymagane wniesienie wkładu własnego przez samorząd) lub w formie dofinansowania (samorząd musi w takiej sytuacji zadeklarować we wniosku wkład własny na pokrycie planowanych we wniosku wydatków). Wniesienie bądź nie wniesienie wkładu własnego nie stanowi kryterium oceny wniosku.

¹⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 500.

Finansowaniem lub dofinansowaniem kosztów w ramach modułu II programu związanych z dodatkowym wsparciem mogą być koszty poniesione od dnia 24 lutego 2022 r. Moduł II jest realizowany na terenie całego kraju. Fundusz nie określa katalogu wspieranych działań – samorządy mogą samodzielnie wybrać rodzaj pomocy, który jest niezbędny i wynika ze specyficznych potrzeb na danym terenie, również dotyczących wsparcia dla grup szczególnie wrażliwych. Fundusz przygotował wzór oświadczenia o niepełnosprawności w polsko-ukraińskiej wersji językowej. Dodatkowe informacje są dostępne pod adresem: [Procedury realizacji modułu II pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością](#).

- Moduł III realizowany przez organizacje pozarządowe w związku z uruchomieniem dodatkowego wsparcia na rzecz uchodźców oraz działań służących zapewnieniu wsparcia beneficjentom programu i osobom towarzyszącym. Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym, wnioski przyjmowane są w oddziałach terenowych PFRON.

W ramach poszczególnych naborów w Module III organizacje pozarządowe mogą realizować następujące zadania:

- w pierwszym naborze wniosków - zadanie związane z prowadzeniem Ośrodka Recepcyjnego dla Beneficjentów programu i osób towarzyszących na terenie województwa lubelskiego lub podkarpackiego (celem pobytu w ww. Ośrodku jest identyfikacja potrzeb beneficjentów programu i osób towarzyszących w zakresie warunków zamieszkania, pracy, edukacji dla dzieci, potrzeb socjalnych, terapeutycznych i psychoterapeutycznych, medycznych oraz potrzeb w zakresie poradnictwa specjalistycznego, pobyt w Ośrodku nie powinien być dłuższy niż 5 dni; w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przedłużenia pobytu; ośrodek zapewnia całodobowy pobyt i odpowiednie do stanu zdrowia wyżywienie przebywającym w nim osobom);
- w drugim naborze wniosków - zadanie związane z zapewnieniem rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz miejsc pobytu dla Beneficjentów programu na terenie każdego z 16 województw;
- w trzecim naborze wniosków - zadanie związane z zapewnieniem wsparcia procesu aktywizacji zawodowej Beneficjentów programu i przygotowanie do wejścia na rynek pracy dla Beneficjentów programu na terenie każdego z 16 województw. Dodatkowe informacje są dostępne pod adresem: [zaproszenie do składania wniosków przez organizacje w III module do 30 września 2025](#).

Korzystanie przez obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością ze wsparcia wynikającego ze wspomnianego programu PFRON „Pomoc obywatelom Ukrainy

z *niepełnosprawnością*” nie jest warunkowane koniecznością posiadania orzeczenia o niepełnosprawności i jej stopniu, wydanego przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Środki przeznaczone z Funduszu Solidarnościowego na działania dla obywateli z Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, są kierowane według zasad określonych w wymienionych programach. W 2023 r. zmieniły się zasady korzystania ze wsparcia finansowanego w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego. Obywatele Ukrainy z niepełnosprawnością, aby móc korzystać ze wsparcia wynikającego z programów asystencji osobistej winni posiadać orzeczenie o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności wydane przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności. Należy dodać, że ukraińskie orzeczenia o niepełnosprawności nie są uznawane w Polsce – systemy orzekania o niepełnosprawności w Polsce i w Ukrainie są bowiem niejednolite. Jednak obywatel Ukrainy, który przebywa legalnie na terytorium Polski i posiada numer PESEL, może ubiegać się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności we właściwym powiatowym/miejskim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności na takich samych zasadach jak obywatele Polski. Po uzyskaniu ww. dokumentu obywatel Ukrainy może korzystać z ulg i uprawnień wynikających z przedmiotowych orzeczeń na tych samych zasadach co polscy obywatele, w tym:

- wsparcia ze środków PFRON (m.in. dofinansowania do wynagrodzenia, dostosowania miejsca pracy, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych, architektonicznych);
- programy realizowane w ramach Funduszu Solidarnościowego (programy asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, Centrów Opiekuńczych);
- ulgi podatkowe (ulga rehabilitacyjna, ulga podatkowa PCC, tj. zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych);
- dodatkowe uprawnienia w transporcie zbiorowym (ulgi za przejazdy, asysta podczas przemieszczania się);
- zwolnienie z opłat administracyjnych z tytułu posiadania psa asystującego;
- wsparcie realizowane w ramach urzędów pracy (m.in. staże, szkolenia, miejsca pracy i aktywizacji zawodowej, Indywidualny Plan Działania, bon szkoleniowy, bon stażowy, bon na zasiedlenie);
- karty parkingowej;
- świadczeń rodzinnych i opiekuńczych adresowanych do osób niepełnosprawnych (zasitek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne);
- dofinansowań w turnusach rehabilitacyjnych;

- pobytu/udziału w zajęciach prowadzonych w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej, pracy w ramach Zakładów Aktywności Zawodowej, Zakładów Pracy Chronionej;
- dodatkowe uprawnienia pracownicze (skrócony czas pracy, dodatkowa przerwa w pracy, dodatkowy urlop wypoczynkowy, prawo do korzystania ze zwolnień od pracy);

W tym miejscu warto dodatkowo wskazać na podjęte działania mające usprawnić komunikację oraz rozpowszechnienie informacji o możliwości wsparcia wśród uchodźców z terenu Ukrainy. Przy zaangażowaniu Polskiego Związku Głuchych, została uruchomiona wideoinfolinia dla głuchych uchodźców z Ukrainy, rozpowszechniono plakaty z informacją o sposobie kontaktu. Wideoinfolinia świadczy pomoc w ukraińskim języku migowym, a tłumaczki obsługujące ją komunikują się również w języku polskim. Wideoinfolinia działa od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 23.00, natomiast w weekendy w godz. 8.00 -20.00. Polski Związek Głuchych zapewnia również możliwość dostosowania godzin pracy infolinii do potrzeb Straży Granicznej lub innych służb. Usługa jest dostępna na Skype: DeafUkraine. Pod kodem QR znajdują się numery telefonów do głuchych tłumaczek znających międzynarodowy język migowy. Telefony działają w aplikacji WhatsApp i Viber (tel. 783 729 144, 724 028 395). Ponadto, Polski Związek Niewidomych uruchomił infolinię dla osób z niepełnosprawnością narządu wzroku z Ukrainy, które potrzebują wsparcia. Jest ona czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 16.00, tel.: 536 434 692.

Polski podmiot zajmujący się profesjonalnymi tłumaczeniami online w polskim języku migowym uruchomił 1 marca 2022 r. bezpłatne połączenia online dla głuchych mieszkańców Ukrainy. Do nawiązania kontaktu wystarczy dowolne urządzenie, mające dostęp do internetu oraz kamerę. Wskazana usługa jest dostępna również na urządzeniach mobilnych i nie wymaga dodatkowego oprogramowania. Linia działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 20:00 i jest dostępna pod adresem [tłumacz migam UA](#).

We współpracy z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną (PSONI), Koło w Gdańsku, PFRON uruchomił infolinię z informacjami o aktualnych możliwościach wsparcia, z jakiego mogą skorzystać uchodźcy z niepełnosprawnościami z Ukrainy. Działalność infolinii, realizowanej we współpracy z PSONI w Gdańsku zakończyła się 31 maja 2022 r. Po tym terminie wsparcie informacyjne dla obywateli Ukrainy świadczy Biuro ds. Komunikacji PFRON. Dedykowano dla tego celu adres e-mail interwencje@pfron.org.pl oraz zatrudniono osobę ukraińskojęzyczną do komunikacji w języku ukraińskim. Od 22 listopada 2022 r. informację w języku ukraińskim można uzyskać pod numerem 22 581 84 10 wew. 6, w godzinach od 9:00 do 15:00, w dni robocze.

W kolejnym etapie PFRON uruchomił infolinię w języku ukraińskim z informacją o aktualnych możliwościach wsparcia, a ponadto udziela odpowiedzi w języku ukraińskim na zapytania przesyłane poprzez e-mail.

Agencja Zatrudnienia Fundacji Fuga Mundi, w ramach projektu „Praca”, dofinansowanego ze środków PFRON, opracowała „Informator dla Osób z niepełnosprawnością z Ukrainy, chcących podjąć zatrudnienie na terenie Polski.” Informator został przygotowany z myślą o wsparciu uchodźców z terenu Ukrainy w adaptacji do polskiego społeczeństwa oraz możliwości realizacji zawodowej. Publikacja zawiera informacje na temat legalizacji pobytu w Polsce, adresy i dane kontaktowe instytucji i organizacji, do których należy się zgłosić w celu dopełnienia procedur formalnych, a także wskazówki, które ułatwią osobom z Ukrainy potwierdzenie swojego statusu osoby z niepełnosprawnością w Polsce. Treść informatora obejmuje porady prawne dotyczące procedury uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, opis dodatkowych praw i uprawnień socjalnych dla osób z niepełnosprawnościami, a także specyfikę zatrudnienia w Polsce osób z PESEL UKR, a również tych osób, które budują swoje życie w Polsce dłuższy czas. Informator został przygotowany w polskiej oraz ukraińskiej wersji językowej i jest dostępny na stronie organizacji pod adresem internetowym: [informator dla osób z niepełnosprawnościami z Ukrainy wersja PL i UA.](#)

W MRPiPS od marca 2022 r. jest prowadzony stały monitoring dostępności miejsc noclegowych i transportu dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów (na podstawie dziennych raportów otrzymanych z PFRON). Na dzień 25 lipca 2024 r. na podstawie danych PFRON, wsparcie zaoferowano 1.815 osobom niepełnosprawnym oraz ich opiekunom, z którego skorzystały 1.552 osoby. Obecnie dla uchodźców z Ukrainy jest dostępnych (wolnych) 600 miejsc (dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych), w tym 169 miejsc dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Ponadto, zgłoszono 494 pojazdy do transportu osób niepełnosprawnych z 4.885 miejscami, z czego 472 to miejsca dostosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Uchodźcy z Ukrainy złożyli 21.108 wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, wydano 19.133 orzeczeń dla niepełnosprawnych uchodźców z Ukrainy. Liczba odwołań od orzeczeń o niepełnosprawności złożonych przez niepełnosprawnych uchodźców z Ukrainy wynosi 1.147.

Na terenie województwa mazowieckiego (powiaty: pułtuski, przysuski, wołomiński, miński, warszawski zachodni) jest 12 miejsc dostosowanych do potrzeb niepełnosprawnych uchodźców z Ukrainy, w tym 4 miejsca dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności niż niepełnosprawność ruchowa. Taki stan

prawdopodobnie wiąże się z faktem, że obecnie prowadzony jest nabór wniosków do Modułu III programu i pod koniec czerwca na stronie Funduszu zamieszczono ogłoszenie dla organizacji pozarządowych z zaproszeniem do składania wniosków. Wsparcie związane z realizacją omawianych zadań przedłużono do 30 września 2025 r.

Z poważaniem

z up. Maciej Duszczyk

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/